

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Projectbureau Zeeweringen
t.a.v. ing. H.J. Geernaart
Postbus 114
4460 AC GOES

cc Wts 22

Contactpersoon	Doorkiesnummer
Drs A. Erkman	0118-686382
Datum	Bijlage(n)
23 januari 2003	4
Ons kenmerk	Uw kenmerk
PZDB-B-03012	-
Onderwerp	
Gegevens naar aanleiding van de inventarisatie in het kader van de Flora – en faunawet ten behoeve van de ontheffingsaanvraag Baarlandpolder.	

Geachte heer Geernaart,

U verzocht mij onlangs om nadere gegevens in verband met de actuele inventarisatie in het kader van de Flora – en faunawet ten behoeve van een eventuele ontheffingsaanvraag welke mogelijk nodig is voor de uitvoering van de dijkversterkingswerkzaamheden die noodzakelijk zijn ingevolge de Wet op de waterkering bij de dijken die zijn gelegen in Baarlandpolder. Naar aanleiding daarvan kan ik u het volgende berichten.

Flora

Uit het detailadvies van C. Joosse van 2 maart 2002 (**Bijlage 1** bij deze brief), blijkt genoegzaam dat op/bij het genoemde dijkvak geen planten aanwezig zijn die vallen onder de beschermde plantensoorten ingevolge de Flora- en faunawet, zodat dienaangaande geen ontheffing nodig is.

Fauna

Vogels

Uit de rapportage "Nieuwe dijkbekleding Westerschelde en vogels, werkdocument RIKZ/OS/2001.812 (**Bijlage 2** bij deze brief), welk document tevens een bijlage vormt van de Milieu-inventarisatie zeeweringen Westerschelde, in combinatie met het RIKZ rapport "Kustbroedvogels in het Deltagebied in 2001 (Rapport RIKZ/2002.021) van mei 2002 (**Bijlage 3 en 4** bij deze brief), kan worden geconcludeerd, dat er in dit gebied geen kustbroedvogels voorkomen. In dit laatste rapport is te zien dat er op dit traject kleine plevieren broeden. Het gaat hier om een binnendijs natuurgebied. De dijkwerkzaamheden zullen er geen invloed op hebben. Er bevindt zich evenmin een

Directie Zeeland

Projectbureau Zeeweringen

P/a Postbus 114, 4460 AC Goes

P/a Waterschap Zeeuwse Eilanden, Piet Heinstraat 77 Goes

Telefoon (0113) 24 13 70

Fax 0113-216124

E-mail a.djong@dzt.rws.minvenw.nl

007360 2003 PZDB-B-03012

Gegevens n.a.v. de inventarisatie i.h.k.v. de Flora-

hoogwatervluchtplaats voor steltlopers in dit gebied. Voor deze soorten vogels zal er dus geen ontheffing nodig zijn.

Het is echter niet uit te sluiten dat op de dijk grondbroedende soorten zoals de scholekster, de graspieper of de gele kwikstaart voorkomen.

Voor zover deze vogels in de Baarland polder zouden voorkomen, wordt, vooruitlopend op de wijziging van de AMvB Vrijstelling beschermde diersoorten, artikel 2 onder f, voor een eventuele overtreding van een of meer van de verbodsbepalingen van de Flora - en faunawet ten aanzien van deze vogels ontheffing gevraagd, nu buiten kijf staat dat met de dijkversterkingwerkzaamheden het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid gemoed is.

Gelet op het doel en de plaats van de uit te voeren dijkversterkingwerkzaamheden is het eventueel overtreden van die verbodsbepalingen, door het verontrusten van die vogels, het vernietigen c.q. het beschadigen van nesten, vaste rust of verblijfplaatsen, voor zover die daar aanwezig zijn, onvermijdelijk.

Wel is het zo dat als, zoals het er thans naar uitziet en met welke planning ook nadrukkelijk wordt gewerkt, de werkzaamheden in april aanvangen, de vogels op deze plek niet zullen gaan nestelen en broeden, zodat er geen verstoring als hiervoor bedoeld kan plaatsvinden.

Daarnaast is met de Vogelbescherming, bij wijze van mitigerende maatregel, afgesproken dat voor de aanvang van het feitelijk werk door ons projectbureau overleg wordt gevoerd met deskundigen van het RIKZ om tijdens de uitvoering van het werk verstoring zoveel mogelijk te voorkomen.

Zoogdieren

Een zeer groot aantal van de in de lijst aangegeven zoogdieren komt hier niet voor. Ten aanzien van de eventuele soorten die er, gelet op hun natuurlijk habitat mogelijk kunnen voorkomen, kunnen worden genoemd:

De mol; dit dier mag echter thans reeds in dijken worden bestreden ingevolge het schadebeheersregime van de Flora- en faunawet. Daarnaast is in het hiervoor bedoelde wetsontwerp een vrijstelling opgenomen voor de mol. Voor de haas en het konijn geldt ingevolge het wetsontwerp artikel 16 lid c, ook een voorstel voor een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

Betoogd zou dus kunnen worden dat daar geen ontheffing voor nodig is. Nog los daarvan meen ik dat er voor deze dieren feitelijk geen verstoring plaatsvindt ingevolge de Flora- en faunawet, nu de werkzaamheden doorgaans aan de andere zijde van de dijk plaatsvinden en dan overdag dan waar deze dieren zich 's nachts bevinden.

Gelet op de benodigde habitat is het verder niet aannemelijk dat er in het dijkvak egels voorkomen.

Als er hier al vleermuizen voorkomen, dan verblijven zij niet in dit gebied, omdat er geen bunkers, andere bouwsels of bomen op de dijk aanwezig zijn. 's Nachts vinden er geen werkzaamheden plaats dus ook geen verstoring; de vleermuis kan blijven jagen, hetzelfde geldt voor de hermelijn, de wezel, en de bunzing die hier eventueel kunnen voorkomen; vanwege hun nachtleven is een verstoring minder waarschijnlijk.

Verder kan de veldmuis hier voorkomen, ook daarvoor geldt inmiddels een vrijstelling voor schadebeheer, en zal ingevolge het meergenoemde wetsontwerp artikel 16 lid c ook voor dit dier straks een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

Op basis van habitatseisen is niet uit te sluiten dat een aantal soorten op de dijk en de dijkberm voorkomen. Deze soorten worden echter niet genoemd in de Nota Soortenbeleid van de Provincie Zeeland. Een aantal van deze soorten, zoals de huisspitsmuis is echter nogal algemeen en dat kan ook de reden zijn waarom ze in deze nota niet worden genoemd. Deze soorten zijn: de bosmuis, de dwergmuis, de dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis en eventueel de vos. De vos heeft echter overdag beschutting nodig en dit is in de directe omgeving heel beperkt aanwezig. Een soort die in deze nota wel wordt genoemd is de ondergrondse woelmuis. Deze soort komt op de dijken van de Zak van Zuid-Beveland voor. Aan de hand van de habitatbeschrijving – droge en warme milieus met een bloemrijke vegetatie – kan aangenomen worden dat het hier om de zogenaamde bloemdijken gaat.

Louter volledigheidshalve en indien en voor zover nodig wordt in deze aanvraag ook ontheffing aangevraagd voor de bovenvermelde dieren.

Amfibieën en reptielen

Ten aanzien van reptielen kan worden opgemerkt dat deze niet op dijken voorkomen. Behalve in twee plaatsen op de dijken van de Oosterschelde waar de levendbarende hagedis voorkomt. Dit heeft echter te maken met de aanwezigheid van de Muraltmuren op deze dijken, die de natuurlijke habitat van de hagedis enigszins nabootsen.

Op de dijken zullen, gelet op de normale habitat van amfibieën, nl. poelen met zoet water, bij deze primaire waterkeringen in een zoutwaterzone geen amfibieën aanwezig zijn, althans is het reëel die daar niet te verwachten.

Insecten en ongewervelde dieren

Op basis van habitat geschiktheid is ook een inschatting gemaakt van het voorkomen van insecten op het dijkvak. Uit deze inventarisatie zijn geen soorten van de lijst beschermde insecten en ongewervelden naar voren gekomen die van de dijk gebruik kunnen maken.

Schadebeperkende maatregelen

Voor al deze dieren geldt dat als zij in de Baarland polder voorkomen – hetgeen op voorhand niet met zekerheid is vast te stellen, maar op basis van de bekende habitat van deze dieren wel goed zou kunnen - het als gevolg van de dijkversterkingswerkzaamheden verontrusten van deze dieren en mogelijk zelfs –

tijdelijk - in hun broed, of vaste rust of verblijfplaatsplaats te storen helaas niet te vermijden is. Van belang is echter dat dit steeds tijdelijk van aard zal zijn. In dit geval gaat het om hooguit 6 maanden, waarna herstel zal optreden en waar mogelijk verbetering.

Deze tijdelijke schade, voor zover die optreedt, is dus niet te voorkomen. Wel wordt nadrukkelijk gekeken naar het zoveel mogelijk voorkomen van schade, zoals het opnemen van bestekscondities ten aanzien van de locatie van het werkterrein - inhoudende dat door de aannemer voor het werkterrein een verhard terrein gekozen moet worden en, voor zover dat onverhoopt niet voorhanden zou zijn, een terrein voor akkerbouw. Voorts wordt bij de planbeschrijving geopteerd voor het mogelijk maken van een snel herstel van de vegetatie, waardoor de fauna ook weer snel kan herstellen. Bovendien wordt, zoals hiervoor al ten aanzien van de vogels is aangegeven, op korte termijn voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden, volgens afspraak met de vogelbescherming, door ons projectbureau samen met het RIKZ, het aan te pakken dijkdeel bezocht waarbij wordt bezien of en zo ja er nesten aanwezig zijn en of deze kunnen worden ontzien of wellicht een stukje kunnen worden verplaatst.

Ik hoop met het bovenstaande en de begeleidende documentatie uw vragen te hebben beantwoord. Voor zover u, dan wel het ministerie van LNV een nadere toelichting zouden wensen, ben ik daar graag toe bereid.

Met vriendelijke groet,

i.v.v.

Drs. Aylip Erkman

05 MRT 2002

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Projectbureau Zeeweringen
T.a.v. Dhr. J. Perquin
P/a Postbus 114
4460 AC GOES

NO	OMSCHRIJVING	STATUS
1		X
2		X
3		X
4		X
5		X
6		X
7		X
8		X
9		X
10		X
11		X
12		X
13		X
14		X
15		X
16		X
17		X
18		X
19		X
20		X
21		X
22		X
23		X
24		X
25		X
26		X
27		X
28		X
29		X
30		X
31		X
32		X
33		X
34		X
35		X
36		X
37		X
38		X
39		X
40		X
41		X
42		X
43		X
44		X
45		X
46		X
47		X
48		X
49		X
50		X
51		X
52		X
53		X
54		X
55		X
56		X
57		X
58		X
59		X
60		X
61		X
62		X
63		X
64		X
65		X
66		X
67		X
68		X
69		X
70		X
71		X
72		X
73		X
74		X
75		X
76		X
77		X
78		X
79		X
80		X
81		X
82		X
83		X
84		X
85		X
86		X
87		X
88		X
89		X
90		X
91		X
92		X
93		X
94		X
95		X
96		X
97		X
98		X
99		X
100		X

Contactpersoon
Ing. J. de Nooij
Datum
- 2 MRT 2002
Ons kenmerk
0294-
Onderwerp
Baarlandpolder

Doorkiesnummer
0118-422212
Bijlage(n)
1
Uw kenmerk

PZDB-B-02010 X

Hierbij stuur ik u het detailadvies van de Baarlandpolder welke op 13 juni 2001 is geïnventariseerd. Indien er inhoudelijk vragen zijn over dit advies, dan kunt u contact opnemen met dhr. C. Joosse (0118-422217) van mijn dienst.

Als er binnen 20 werkdagen na briefdatum geen reactie van u is ontvangen, neem ik aan dat deze resultaten aan uw verwachtingen voldoen.

Met vriendelijke groet,

Het Hoofd van de Meetinformatiedienst Zeeland,

Wies Vonck

Directie Zeeland
Meetinformatiedienst Zeeland
Postadres postbus 5116, 4380 KC Vlissingen
bezoekadres Prins Hendrikweg 3 4382 NR Vlissingen

Telefoon (0118) 42 20 00
Fax 0118-472772
E-mail j.dnooij@dzl.rws.minvenw.nl

De verdedigde dijkglooiing van dijkvak 40, Baarlandpolder, is op 13-6-2001 onderzocht op natuurwaarden door Robert Jentink en Cees Joosse. De begroeiing boven gemiddeld hoog water (GHW) is geïnventariseerd volgens de methode van Tansley¹. Voor de getijdenzone maak is tevens gebruik gemaakt van een inventarisatie uit 1990 (*rapport Waardenburg/Meyer*). Hiervan zijn de relevante gegevens opgenomen in de Milieu-Inventarisatie hierna MI genoemd.

Getijdenzone

DP404(wp9) tot DP391(wp15)

Geen tot weinig presentatie van bruinwieren op gepenetreerd Basalt en Doornikse steen. Ook niet op Vilvoordse steen en Haringmanblokken (wp13 tot wp15). Conform MI voor Herstel categorie: "voldoende" en voor Verbetering "redelijk goed".

Verderop vanaf Dp391(wp15) tot DP388+40m(wp31) matig tot redelijk begroeid. Type 2 soms 3 (*Rapport Waardenburg/Meyer*). Voor herstel "voldoende" maar **aanbevolen voor verbetering categorie: "redelijk goed"**.

DP388+40m(wp31) tot DP380

Weinig presentatie van bruinwieren op gepenetreerd Basalt en op Haringmanblokken. Conform MI voor Herstel categorie: "voldoende" en voor Verbetering "redelijk goed".

Boven GHW

DP404(wp9) tot DP399(wp11)

Afgezien van bovenstrook Strandkweek(f/a), vanaf 2m boven GHW op Haringmanblokken, maar weinig zoutplanten. Één soort met grotere bedekking n.l. Zilte schijnspurrie(f). Daarnaast ook Zilte rus(r) en Lamsoor(r). Verder groeien (en bloeien) nog reukloze kamille en rolklaver wat wel fleurig staat maar geen waarde als zoutplant hebben. Voor herstel "voldoende" en voor verbetering "redelijk goed".

DP399(wp11) tot DP388+40m(wp31)

Ook weer een strook Strandkweek(f/a) vanaf 2m boven GHW en nog vier soorten echte zoutplanten. Vanaf GHW tot 2m daarboven (4 Haringmanblokken). Zie onderstaande tabel en foto 1 en 2. De soorten zijn gerangschikt naar afnemende zouttolerantie (1 rode lijstsoort).

Nederlandse naam	Bedekking	Latijnse naam	Zoutgetal
Zilte schijnspurrie	f	<i>Spergularia salina</i>	4
Zeeaster	o	<i>Aster tripolium</i>	4
Reukeloze kamille	r/o	<i>Matricaria maritima</i>	3
Strandkweek	o	<i>Elymus athericus</i>	3
Zilte rus	r	<i>Juncus gerardi</i>	3
*Zeewinde (rode lijst 4)	o	<i>Calystegia soldanella</i>	3
Riet	o	<i>Phragmites australis</i>	2
Rood zwenkgras	o	<i>Festuca rubra</i>	2
*Rolklaver	f	<i>Lotus corniculatus</i>	2
*Pijlkruidkers	f		1
*foto 2			

Dit is meer dan in vorige dijkvak, MI geeft hier ook potentie aan voor zoutplanten. Alleen de vooruitstekende stukken met gepenetreerd basalt (wp11-12) en (wp13-21) zijn niet begroeid (voorgond foto1).

Voor herstel en verbetering aanbevolen categorie: "red.goed".

DP388+40m(wp31) tot DP380

Minder zoutplanten waarschijnlijk door de beweiding ter plekke. Zeker de Zeeaster krijgt dan geen kans. De volgende soorten komen nog voor: Strandkweek(r), Zilte rus(r), Zilte schijnspurrie(r). Voor herstel "voldoende" en voor verbetering "redelijk goed".

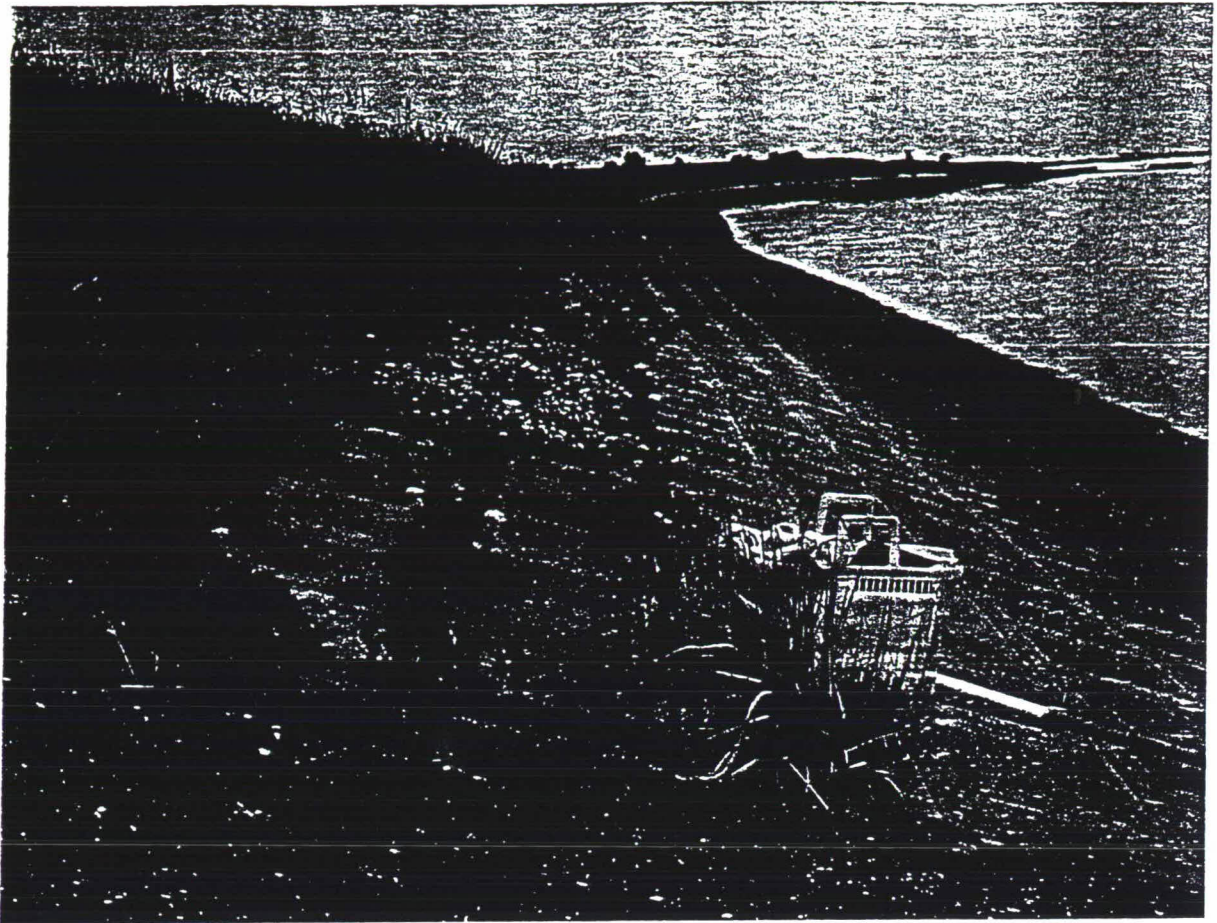
Voor inhoudelijk advies kunt u contact opnemen met dhr. C. Joosse (0118-422217).

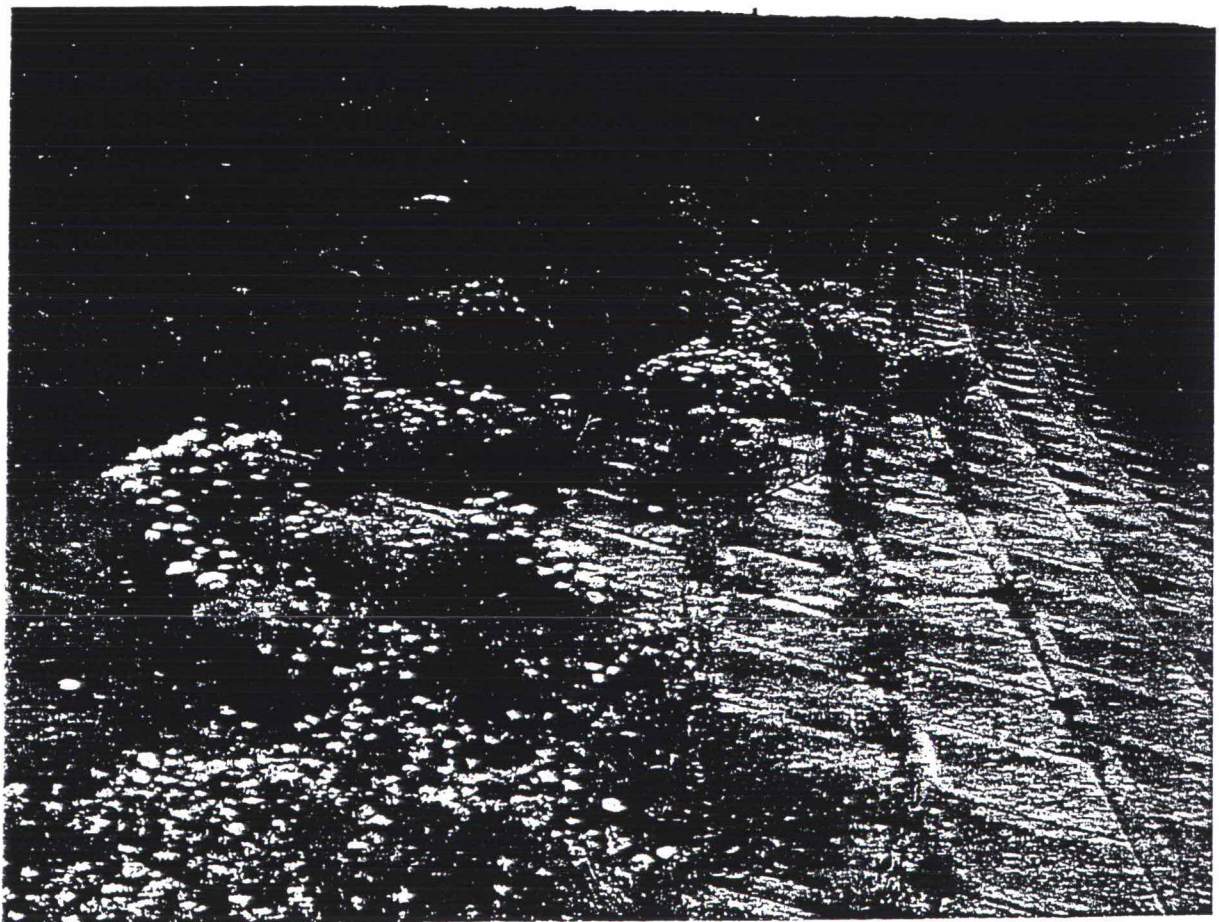
Methode van Tansley: r = rare (zeldzaam), o = occasional (weinig voorkomend), f = frequent (regelmatig voorkomend), a = abundant (grotere aantallen/bedekking), d = dominant (overheersend in aantal/bedekking).

Dijkvaknr (dijkpaal)	locatie	herstel	Geti jdezone verbetering	BOVEN herstel	GHW verbetering
40 DP404-DP399 wp9-wp11	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	voldoende	red.goed
DP399-DP391 Wp11-wp15	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	red.goed	red.goed
40 DP391-DP388+40 Wp15-wp31	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	red.goed	red.goed
40 DP388+40totDP380 Wp31 tot eind	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	voldoende	red.goed
~~Overstap Milieu Inventarisatie~~					
<i>Dijkvaknr (dijkpaal)</i>	<i>locatie</i>	<i>herstel</i>	<i>Geti jdezone verbetering</i>	<i>boven herstel</i>	<i>GHW verbetering</i>
40 DP404-DP399 wp9-wp11	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	-----	-----
DP399-DP391 Wp11-wp15	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	-----	-----
40 DP391-DP388+40 Wp15-wp31	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	-----	-----
40 DP388+40totDP380 Wp31 tot eind	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	-----	-----

1

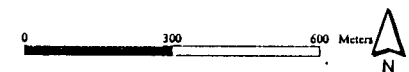
2

Baarland

Waypoint	X-coördinaat	Y-coördinaat
8	51520	379478
9	51550	379496
10	51661	379785
11	51737	379951
12	51765	380107
13	51961	380658
14	51997	380672
20	52011	380706
21	51993	380739
22	52325	381730
23	52425	381863
24	52532	381967
31	52076	380946

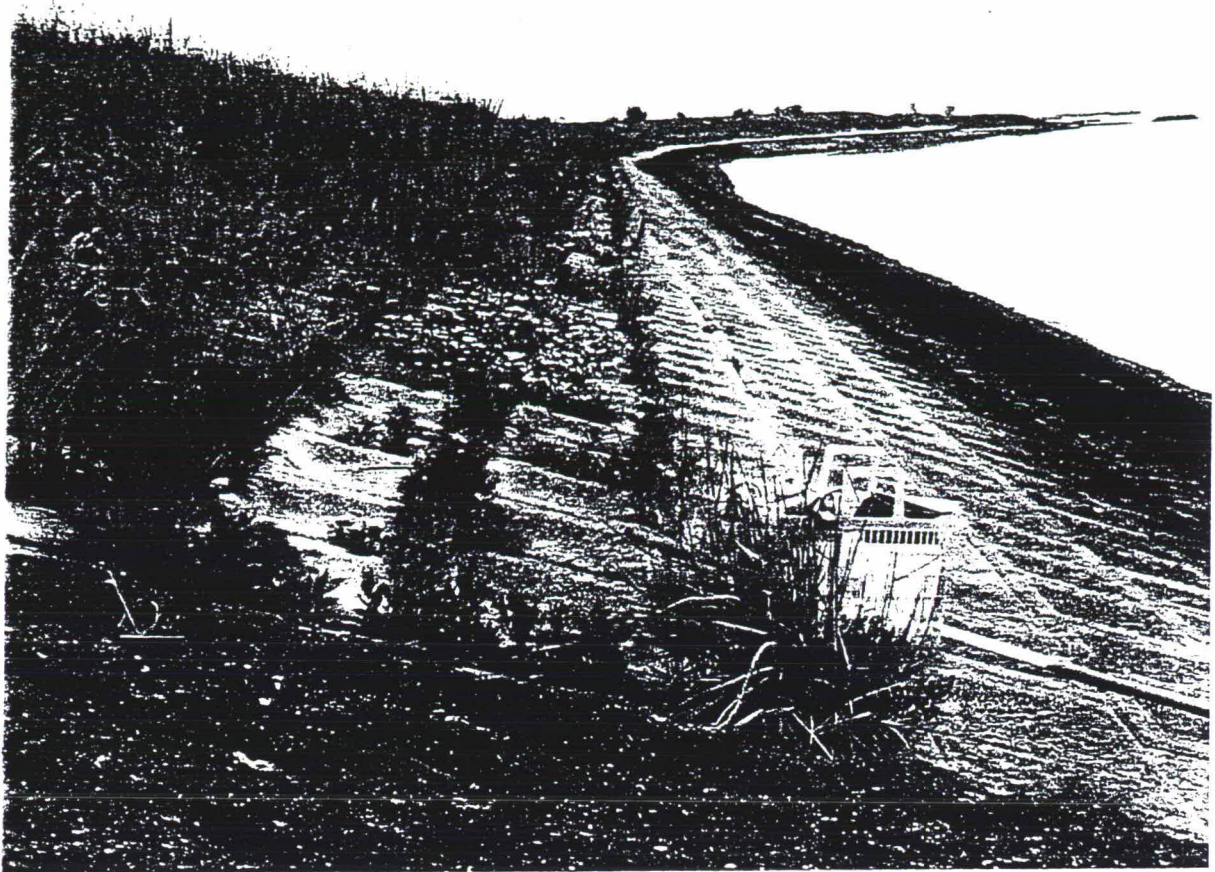
Datum : 14 februari 2002
 Referentie : k:\project\dijkpalen\westerschelde.apr

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
 Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
 Directie Zeeland
 Kaartproductie: AX1-GIS

Dijkvaknr (dijkpaal)	locatie	Geti herstel	jdezone verbetering	B / EN herstel	GHW verbetering
40 DP404-DP399 wp9-wp11	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	voldoende	red.goed
DP399-DP391 Wp11-wp15	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	red.goed	red.goed
40 DP391-DP388+40 Wp15-wp31	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	red.goed	red.goed
40 DP388+40totDP380 Wp31 tot eind	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	voldoende	red.goed
~~Guinsej Milieu Inventarisatie~~					
<i>Dijkvaknr (dijkpaal)</i>	<i>locatie</i>	<i>Geti herstel</i>	<i>jdezone verbetering</i>	<i>boven herstel</i>	<i>GHW verbetering</i>
40 DP404-DP399 wp9-wp11	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	-----	-----
DP399-DP391 Wp11-wp15	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	-----	-----
40 DP391-DP388+40 Wp15-wp31	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	-----	-----
40 DP388+40totDP380 Wp31 tot eind	Baarlandpolder	red.goed/vol- doende	(red)goed	-----	-----

1

2